

peddler's clothes and put on the garments of aristocracy, and he fell in with the people of the place until he was like one of them" (emphasis added). The lady is attracted to the peddler because she can use him sexually for the time being and gastronomically later on. He is attracted to her first because of the shelter she affords, then sexually, and finally because of the very enigma she represents for him. There is, clearly, no intimate mutuality here but an attraction-repulsion of opposites that know nothing about one another. The attraction, however, is so powerful for the peddler that he cannot bring himself to leave the lady, though he resolves to do so repeatedly in the latter part of the story. In the last episode, a moment after he has clenched his teeth in hatred of her, when he thinks she has come to his bed, he hastily undresses and crawls under the covers, again prepared to join sexually with her—which hardly suggests that he has "returned" to his Father in Heaven. At the end of the story he merely goes back to the precarious condition in which we found him at the beginning of the story—wandering in Exile from place to place, crying his wares.

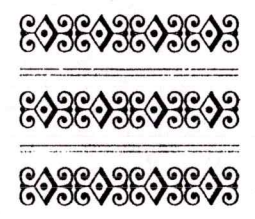
האדונית והרוכל

-1-

רוכל אחד יהודי היה מחזר בעיירות ובכפרים. יום אחד נודמן לשדה יער, רחוק מן היישוב. ראה בית עומד יחיד. בא ועמד לפני הדלת הכריז על סחורתו. יצאה אדונית אחת ואמרה, מה אתה מבקש כאן יהודי? שחה ובירכה ואמר לה, שמא צריכה את דבר מדברים נאים אלו שיש לזי הוריד את קופתו מעל כתפיו והציע לה כל מיני סחורה. אמרה לו, איני צריכה לך ולסחורתך. אמר לה, הביטי וראי, שמא אף על פי כן הרי לולאות והרי טבעות והרי מטפחות והרי סדינים וסבון ומיני תמרוקים שהשרות משתמשות בהם. נסתכלה שעה קלה בקופתו ועיקמה עיניה ממנו ואמרה, אין כאן כלום. כלך ולך. חזר והשתחוה לפניה והוציא דברים מן הקופה והציע לה ואמר, תני עיניך גברתי ואל תאמרי אין כאן כלום. שמא דבר זה רצוי לך, או שמא חפץ נאה זה ימצא חן בעיניך. בבקשה ממך גברתי הביטי וראי. כפסה עצמה כלפי קופתו ופשפשה קצת כאן וקצת כאן. ראתה סכין של ציידים. נתנה לו דמיה וחזרה לביתה. טען את קופתו על כתפיו והלך לו. אותה שעה כבר שקעה החמה ונתעלמה ממנו הדרך. היה מהלך שעה ועוד שעה. נכנס לבין האילנות ויצא וחזר ונכנס

blood = money

THE LADY AND THE PEDDLER (1943)
S. Y. AGNON

1

A CERTAIN JEWISH peddler was traveling with his stock from town to town and village to village. One day he found himself in a wooded region far from any settlement. He saw a lone house. He approached it and, standing before the door, he cried out his wares. 1) A lady came outside and spoke to him. "What do you want here, Jew?" Bowing, he wished her well and said, "Perhaps you can use something of these lovely things I have?" He took his pack off his back and offered her all sorts of goods. "I have no use for you or your wares," she said to him. 2) "But look and see, perhaps even so? Here are ribbons and rings and kerchiefs and sheets and soap and fine perfumes that the noblewomen use." She looked at his pack for a few moments, then averted her eyes from him. 3) "There's nothing here. Get out!" Again he bowed before her and took things out of the pack to offer to her. "Just look, my lady, and don't say there's nothing here. Perhaps you might want this, or perhaps this lovely piece of goods pleases you. Please, my lady, look and see." The lady saw a hunting knife. She paid him for it and went back into her house. He put his pack on his shoulders and went on his way. By that time, the sun had already set and he could no longer make out the road. He walked on, and on again further, weaving

World turns into danger zone

לבין האילנות. החושך כיסה את הארץ הלבנה לא האירה כשמים. נסתכל סביביו התחיל מתיירא. ראה אור מאיר. הלך לקראת האור והגיע אצל בית אחד. הקיש על הדלת. הציצה עליו בעלת הבית וקראה. שוב אתה כאן? מה אתה מבקש יהודי אמר לה. משעה שפירשתי מכאן תרעה אני בחשיכה ואיני מגיע ליישוב. אמרה לו. ובכן מה אתה מבקש אמר לה. בבקשה ממך גברתי תני לי רשות ואשב לי עד שתצא הלבנה ואראה את הדרך ואלך לי. הביטה בו בעין זעומה ונתנה לו

his way in among trees and out and in among them once more. Darkness covered the earth and no moon shone in the sky. He looked all around and began to be afraid. Then he saw a light shining. He walked toward the light until he arrived at a house. He knocked on the door. The mistress of the house peered out at him and shouted, "Are you here again? What do you want, Jew?" "Since I left you, I've been wandering in the darkness and I can't find any town."

as if magically drawn

רשות ללון ברפת ישנה שבחצרה. הניח עצמו על הקס ונתנמנם.

"And so, what do you want from me?" "Please, my lady, give me permission to sit here until the moon comes out. Then I'll be able to see where I'm going and I'll be off." She looked at him with an angry eye and granted him permission to spend the night in an old barn in her courtyard. He lay down on the straw and dozed off.

בלילה ירדו גשמים מרובים. כשעמד הרוכל בבוקר ראה שכל הארץ כולה בצה. ידע באותה אדונית שהיא קשה. אמר בלבו, אמסור עצמי בידי שמים ואל אבקש טובה מצרי עין. טען את קופתו על כתפיו וביקש לילך. הציצה עליו האדונית ואמרה לו. דומני שנפרץ הגג. יכול אתה לתקן שם דברו הניח הרוכל את קופתו ואמר, הריני קופץ ועולה. נתנה לו סולם ועלה בראש הגג. מצא רעפים שזיעזעתם הרוח. עמד והחזירם למקומם. ולא השגיח בעצמו שבגדיו נובעים מים ומנעליו כשני דליים. אמר בלבו, מה איכפת לי אם אני עומד בראש הגג או אם אני מהלך ביער, כאן גשמים וכאן גשמים, ואולי על ידי שאני עוזר לה אף היא תגמול חסד עמי ותתן לי לשהות בביתה עד שיפסיקו הגשמים.

That night it rained heavily. When the peddler rose in the morning, he saw that the entire land was one great swamp. He realized that the lady was a hard person. Let me abandon myself, he thought, to the mercy of heaven, and I'll ask no favors from ungenerous people. He put his pack on his shoulders and prepared to leave. The lady looked out at him. "It seems to me that the roof needs mending. Can you do anything about it?" The peddler set down his pack. "I'll be glad to jump right up and take care of it." She gave him a ladder and he climbed up to the top of the roof, where he found shingles torn loose by the wind. At once, he set them back in place, paying no heed to himself while all his clothes gushed water and his shoes were like two buckets. What difference does it make to me, he thought, whether I'm on the top of a roof or walking through the forest? There's as much rain in the one place as in the other. And perhaps because I'm helping her out, she'll show some kindness to me and let me stay in her house till the rains stop.

↙ ↘

לאחר שסידר את הרעפים וסתם את פרצת הגג וירד אמר לה, מובטחני שמכאן ואילך לא יגיעו הגשמים לתוך הבית. אמרה לו אומן אתה, נקבה את שכרך ואתן לך. הניח ידו על לבו ואמר, חס ושלום שאקה מגברתי פרוטה. אין דרכי לקבל שכר על דבר שאינו מגוף מלאכתי, כל שכן שהגברת עשתה עמי טובה ונתנה לי ללון בביתה. הביטה בו דרך חשד, שהיתה סבורה שאומר כן כדי לייקר עצמו לפניה כדי שתתן לו שכר הרבה. לסוף אמרה, שב האעשה לך סעודת שחרית. עמד וסחט את בגדיו, הוציא את המים ממנעליו והביט אילך ואילך, מתוך הקרנים המרובות שהיו תלויות על כתלי הבית ניכר היה שביט ציידים הוא. ואולי לא היה בית ציידים ואתן הקרנים תלויות להן לנוי, כדרך שיושבי יערות עושים. שמקשטים את בתיהם בקרני חיה.

The peddler fixed the shingles, sealed the leaks in the roof, and climbed down. "I'm sure that from now on the rain won't get into your house," he told the lady. "You are a real craftsman," she answered. "Tell me what your fee is and I'll pay you." He put his hand over his heart and said, "God forbid that I should take a single penny from my lady. It is not my practice to accept payment for anything which is not part of my trade, certainly not from my lady, who has shown me the kindness of allowing me to spend the night in her house." She looked at him with suspicion, for she

1st meal

עם שהוא עומד ומביט חזרה בעלת הבית הביאה לפניו שכר חם ומיני מזונות. שתה ואכל ושתה. לאחר שאכל ושתה אמר לה, שמא יש כאן עוד דבר שצריך תיקון? מוכן אני לעשות כל מה שהגברת פוקדת עלי. נתנה עיניה בבית ואמרה, בדוק

thought that he spoke in this manner in order to ingratiate himself with her and get more money out of her. Finally she said, "Sit down and I'll bring you some breakfast." He stood up to wring out his clothes, then he emptied the water from his shoes, and looked all around. From the many antlers hanging on the walls, it was clear that this was a hunter's house. Or perhaps it wasn't a hunter's house at all, and those antlers were simply hung up for decoration, as is the custom of forest dwellers, who decorate their homes with the horns of wild animals.

↙ ↘

וראה. היה הרוכל שמח שניתנה לו רשות לישיב בבית עד שיעברו הגשמים. התחיל מתעסק ותיקן כאן דבר וכאן דבר ולא ביקש שכר. לעת ערב עמדה והתקינה לו סעודת לילה והציעה לו מטה בחדר שמוטלים שם כלים ישנים שיצאו מכלל חשמיש. הודה הרוכל לבעלת הבית שמיטיבה עמו כל כך ונשבע שלא ישכח חסדה לעולם.

While he was still standing and looking, the mistress of the house returned, bringing with her hot liquor and cakes. He drank and ate and drank. After he had eaten and drunk, he said to her, "Perhaps there is something else here that needs to be fixed? I'm ready to do whatever my lady wishes." She cast a glance around the house and told him, "Look and see." The peddler was happy that he had been granted permission to stay in the house until the rains passed. He began to busy himself, fixing one thing and then another, and he asked no payment. In the evening she prepared supper for him and made up a bed for him in a room where she kept old things no longer in use. The peddler thanked the mistress of the house for bestowing such bounties upon him, and he swore that never would he forget her kindness to him.

food takes effect

2nd meal

למחר התחילו גשמים חדשים יורדים. הביט הרוכל לחוץ והביט בפני בעלת הבית. מי מוכן לרחם עליו תחילה. בעלת הבית יסבה מכווצת ושתקה ושעמום גדול יצא מכלי הבית. קרני החיות שבכתלים נתעטפו אדים וריח כריח בשר חי נדף מהן. אם משום שביקשה להפיג את השעמום שבלב ואם משום שנתגלגלו רחמיה עליו על אותו בחור שצריך להלך בגשמים ובכבזה. אם משום זה ואם משום זה התחילה האדונית מדברת עמו. על מה דיברה ועל מה לא דיברה. על הגשמים שאינם פוסקים ועל הרוחות שמנשבות בלא הפסק ועל הדרכים שמתקלקלות והולכות ועל התבואה שעשויה להרקב וכן כל כיוצא בזה. הודה לה הרוכל בלבו על כל דיבור ודיבור. שכל דיבור ודיבור נותן לו עכבה בבית ואינו צריך לטלטל עצמו בדרכים בגשם ובקור ובסערה. ואף היא היתה מרצה, יש כאן נפש חיה. נטלה לה כלי סריגה ואמרה לו, שב. ישב לפניו וסיפר דברים על שרים ושרות, אדונים ואדונות, על כל מה שידע ועל כל מה שרצוי היה לה לשמוע. בין כך לכך נתקרבו זה לזה. אמר לה, גברתי יושבת גלמדה. כלום אין לה בעל או ידיד וריע? ודאי יש כאן שרים רבים ונכבדים שמבקשים קרבתה של אדונית נאה שכמותה. אמרה לו, היה לי בעל. נתאנח הרוכל ואמר, והוא מת. אמרה לו, לא כי אלא נהרג. נתאנח הרוכל על בעלה שנהרג ושאל, כיצד נהרג. אמרה לו, אם השוטרים אינם יודעים, אתה מבקש לדעת. מה איכפת לך באיוז מיתה נהרג, אם חיה רעה אכלתה או אם נשחט בסכין. הלוא אף אתה מוכר סכינים שאפשר לשחוט בהן אדם.

לפני

4012

ראה הרוכל שאין דעתה של האדונית לספר במעשי בעלה ושתק. ואף היא שתקה. אחר שעה קלה חזר הרוכל ואמר, יתן האלקים וימצאו את רוצחי בעלך לנקום בהם נקם. אמרה היא, לא ימצאו אותם, לא ימצאו אותם. לא כל רוצח עשוי שימצאו אותו. השפיל הרוכל את עיניו ואמר, מצטער אני גברתי שהזכרתי לה צרתה, אילו ידעתי במה יכולני לשמח את לבך הייתי נותן מחצית חיי. נסתכלה בו האדונית וחיכה חיוך משונה, של בוז או של ריצוי, או סתם חיוך, שאדם מחייך לו חבירו. מפרשו לפי דרכו, ואם אדם תמים הוא הרי הוא מפרשו לטובת עצמו. הרוכל שאדם תמים היה פירש לו שחוק זה ששחקה אותה אשה לטובתו ולהנאתו. והואיל ונצטער על אותה אשה שלפי שנותיה ולפי מדת ייפיה ראויה היתה שבני אדם נאים יחזרו אחריה ראה את עצמו פתאום כאחד מהם. התחיל מדבר לפניו דברים שאוזן של אשה בחורה אהבת לשמוע. אלקים יודע מהיכן נטל רוכל פשוט זה דברים כגון אלן, והיא לא גערה בו ולא דחפה אותו, אדרבא נוחה היתה לשמוע עוד, נכנסה בו גבורה והתחיל מדבר דברי אהבה. ואף על פי שהיא אדונית והוא רוכל עני קיבלה את דבריו והראתה לו חיבה. ואף לאחר שפסקו הגשמים ונתייבשו הדרכים לא פירשו זה מזה.

By the next morning, new rains were falling. The peddler looked first outside and then at the face of the lady: Who was prepared to have pity on him sooner? The mistress of the house sat huddled in silence and a great feeling of desolation arose from the furniture all around. The animals' horns on the walls were enveloped in mist and they gave off an odor like the odor of living flesh. Perhaps she wanted to relieve that feeling of desolation which gripped the heart, or perhaps she was moved to pity for this fellow who would have to walk through rains and swamps. Whatever the reason, the lady began to speak to him. About what did she speak and about what didn't she speak! About rains that did not stop and winds that blew without let up, about roads that were becoming impassable and grain that would rot, and much of the same sort. The peddler

thanked her in his heart for every word because every word extended his time in the house so that he did not have to drag himself along the ways in rain and cold and storm. And she also was pleased, that she had a living creature there. She took up her knitting needles and told him to sit down. He sat before her and began to tell of noblemen and noblewomen, of lords and ladies, of all that he knew and all that was pleasant for her to hear. In the meantime, they had drawn closer together. He said to her, "My lady lives all alone. Has she no husband or friend and companion? Surely there must be here many distinguished gentlemen to seek the company of such a fine lady."

"I had a husband," she said. The peddler sighed, "and he died." "No," she corrected, "he was killed." The peddler sighed over her husband who was killed and asked, "How was he killed?" She answered, "The police don't know, and now you want to know! What difference does it make to you how he was killed, whether an evil beast ate him or whether he was slaughtered with a knife? Don't you yourself sell knives with which it is possible to slaughter a man?"

The peddler saw that the lady was not inclined to discuss her husband, so he kept silent. And she too was silent. After a little while the peddler spoke again. "May the Lord grant that they find the murderers of your husband to exact vengeance from them."

"They won't find them," she said, "they won't find them. Not every murderer is meant to be caught." The peddler lowered his eyes. "I am sorry, my lady, that I have reminded you of your sorrow. If I only knew how I could cheer you up, I'd give half my life to do it." The lady looked at him and smiled a queer smile, perhaps in contempt or perhaps in gratification, or perhaps just an ordinary smile that one person smiles to another and the other interprets as he wishes: if he is naive, then he interprets it in his own favor. The peddler, who was a naive man, interpreted the laughter of that woman in his own favor and for his own benefit. And since he was sorry for this woman who, to judge by her age and beauty, should have had men courting her, he suddenly looked upon himself as just such a man. He began to speak to her the sort of things that the ear of a young woman loves to hear. God only knows where this simple peddler learned such a style of talking. He soon found courage and began to speak of love, and even though she was a lady and he was a poor peddler, she welcomed his words and showed him

affection. And even when the rains had passed and the roads had dried, they did not part.

total
anatomical
fish

נשתייר הרוכל אצל האדונית. לא ברפת הישנה ולא בחדר של כלים ישנים שיצאו מכלל תשמיש. אלא דר היה בחדרה של האדונית ובמטתו של בעלה היה ישן. והיא היתה משמשת לפניו כאילו הוא אדוניה. בכל יום התקינה לו סעודה מכל אשר היה לה בבית ובשדה. כל עוף טוב וכל עוף שמן. ואם צלתה לו בשר בחמאה לא משך ידו ממנו. בראשונה כשהיה רואה אותה מולקת ראש עוף היה מזדעזע. אחר כך היה אוכל ומוצץ אפילו את העצמות. כדרך קלי עולם שבתחילה אין רוצים לעבור עבירה ואחר כך עושים כל עבירות שבעולם לתיאבון. אשה ובנים לא היו לו ולא היה לו על מי יתגעגע. ובכן היה דר עם איתה אדונית. פשט בגדי רוכל ולבש בגדי חירות ונתחבר לאנשי המקום עד שהיה כאחד מהם. האדונית

לא נתנה לו להתייגע לא בבית ולא בשדה. אדרבא הטילה על עצמה כל עבודה ופינקתו במאכלים ובמשקאות. ואם קינסרתו ביום הראתה לו חיבה בלילה. כדרך הנשים שפעמים הן כך ופעמים הן כך. כך יצא חודש ושני חדשים. עד שהתחיל שוכח שהוא רוכל עני והיא אדונית. ואף היא שכחה שהוא יהודי וכן כל כיוצא בזה.

ובכן יושבים היו כאחד בבית אחד תחת גג אחד. והוא אוכל ושותה ונהנה ישן על מטה מוצעת ואינו חסר לכאורה ולא כלום. אבל על דבר אחד היה תמיה. שכל אותם הימים לא ראה אותה לא אוכלת ולא שותה. בראשונה היה סבור שגנאי לה לסעוד עמו. משנתרגל בה ושכח שהיא אדונית הוא יהדי היה תוהה יותר ויותר.

פעם אחת אמר לה. מה זה הילני. זה כמה חדשים אני יושב עמך ואיני רואה אותך לא אוכלת ולא שותה. כלום איבוס עשית לך בתוך מעיך? אמרה לו. מה איכפת לך אם אני אוכלת ושותה אם איני אוכלת ושותה. די לך שאתה אינך חסר עמי כלום ומוזונתיך מצויים בכל עת. אמר לה. אמת שאני אוכל ושותה ומוזונתי מצויים יותר מבכל הימים. אף על פי כן מתאוה אני לדעת מהיכן את מתפרנסת ומהיכן את ניוזנת. על שולחן אחד עמי אין את סועדת. ואף מחוץ לשולחן לא ראיתי אותך לא אוכלת ולא שותה. אפשר יש מתקיים בלא אכילה ושתייה. חייכה הילני ואמרה. מבקש אתה לדעת מה אני אוכלת ומה אני שותה. דם אנשים אני שותה ובשר אדם אני אוכלת. עם שהיא מדברת חיבקה אותו בכל כחה והניחה שפתיה על שפתיו ומצצה ואמרה. מימי לא ציירתי לי שבשרו של יהודי מתוק כל כך. נשוק אותי עורבי. נשוק אותי נשרי. נשיקותיך מתוקות מכל נשיקות שבעולם. נשק לה והרהר בלבו. דברי פיוטין הם. שדרכן של שרות לומר בשעה שהן מחבבות את בעליהן. ואף היא חזרה ונשקה לו ואמרה. יוסף בראשונה כשהראית את עצמך לפני רציתי לשסות בך את הכלבה. ועכשיו אני עצמי נושכת אותך ככלבה מטורפת.

עד שאני חוששת שלא תצא מידי חי. הרי פגרי המתוק שלי. כך היו מוציאים את ימיהם באהבה וחיבה ושום דבר שבעולם לא עירבב את עסקיהם.

The peddler stayed with the lady. Not in the old barn and not in the room for old things that were no longer used. No, he stayed in the lady's room and slept in her husband's bed, while she waited upon him as though he were her lord. Every day she prepared him a feast from all that she had, in house and field, every good fowl and every fat fowl. And if she broiled the meat in butter, he did not hold back from it. At first, when he would see her twisting the neck of a bird, he would be shocked. Afterward, he ate and even sucked the bones dry (as is the way of worthless folk: at first they are unwilling to commit a sin and afterward they commit all the sins in the world with a hearty appetite.) He had neither wife nor children, he had no one to miss, and so he lived with the lady. He took off his peddler's clothes and put on the garments of aristocracy, and he fell in with the people of the place until he was like one of them. The lady did not allow him to labor, neither in the house nor in the field. On the contrary, she took all the work upon herself while she treated him royally with food and drink, and if she was short-tempered with him in the daytime she was loving to him at night, as it is a woman's nature to be sometimes one way and sometimes the other. And so passed one month and then two months, until he began to forget that he was a poor peddler and she a lady. She on her part forgot that he was a Jew or anything of the sort.

And so they lived together in one house under one roof, and he ate and drank and enjoyed himself and slept in a properly made bed—in short, it would seem that he wanted for nothing. But about one thing he was amazed: all that time he had never seen her eat or drink. At first he thought she might think it degrading to eat with him. After he became used to her and had forgotten that she was a lady and he a Jew, he wondered more and more.

Once he said to her, "How is it, (Helen), that I've been living with you several months and I've never seen you eat or drink? You haven't put a feeding trough in your belly, have you?" She

said to him, "What difference does it make to you whether I eat or drink? It's enough that you don't want for anything with me and you have plenty to eat always." "It's true," he answered, "that I eat and drink and I lead a more comfortable life now than ever before, but even so I would like to know how you sustain yourself and how you nourish yourself. You don't eat at the same table with me, and I've never seen you eat away from the table either. Is it possible to exist without eating and drinking?" Helen smiled and said, "You want to know what I eat and what I drink? I drink men's blood and I eat human flesh." As she spoke she embraced him with all her might and placed her lips against his and sucked. "I never imagined," she said to him, "that a Jew's flesh would be so sweet. Kiss me, my raven. Kiss me, my eagle. Your kisses are sweeter to me than all the kisses in the world." He kissed her, thinking, this is the kind of poetic language that noblewomen must use when they address their husbands with affection. And she on her part kissed him and said, "(Joseph), in the beginning, when you showed yourself here I wanted to set the bitch on you, and now I myself am biting you like a mad bitch, so much that I'm afraid you won't get out of my hands alive. O, my own sweet corpse!" And so they would while away their days in love and affection, and there was nothing in the world to upset their affairs.

Father
him
up

st

her
parrot
would

BR

בכאן ע"פ 6: וי' 1387 פ"א-א"ק-ל"ו ז"כ י"א
ו"א י"ב י"ג א"מ פ"א-א"ק ק"ח א"ק א"ק
ל"א

אבל אותו דבר היה נוקב בלבו של הרוכל. דרים הם כאחד בבית אחד בחדר אחד ומטתה סמוכה למטתו, וכל שיש לה נתנה בידו, חוץ מן הלחם שאינה אוכלת עמו על שולחן אחר. עד היכן, עד שאינה טועמת כלום מכל התבשילים שהיא מתקינה לו. מאחר שאותו דבר היה נוקב בלבו היה חוזר ושואל. אמרה לו, כל המרבה לשאול מעמיק לו שאול, שמח פגרי המתוק על כל מה שניתן לך ואל תשאל שאלות שאין עליהן תשובה. הרהר היהודי בלבו, אולי באמת צדקה ממני, מה איכפת לי אם היא אוכלת ושותה עמי אם היא אוכלת ושותה ממקום אחר, הרי היא בריאה ופניה יפות ואיני חסר עמה כלום. קיבל עליו לשתוק. היה יושב ונהנה משולחנה וכן כל כיוצא בזה, לא הציק לה בשאלותיו ולא הטריד אותה בדברים יתירים, אלא הוסיף אהבה על אהבתו, אם מחמת שבאמת אהב אותה ואם אולי מחמת אותה חידה שאין לה פתרון.

מי שעסקו עם נשים יודע שכל אהבה התלויה בדבר סופה בטלה. ואפילו אדם אוהב אשה כשמשון את דלילה לסוף היא מהתלת בו, לסוף היא מציקה לו, עד שנפשו קצרה למות. כך אותו רוכל, אחר ימים התחילה מהתלת בו, אחר ימים התחילה מציקה לו, אחר ימים קצרה נפשו למות. אף על פי כן לא הניח אותה. ואף היא לא אמרה לו צא. ישב עמה עוד חודש ועוד חודש, מתקוטטים ומתפייסים, מתפייסים ומתקוטטים ואין הוא יודע על שום מה מתקוטטים ועל שום מה מתפייסים. אבל מהרהר היה בלבו, הרי אנן קרובים, הרי סמוכים אנו זה אצל זה ואין אנו זנים זה מזה ואף על פי כן איני יודע עליה היום יותר משידעתי עליה אתמול, ולא ידעתי אתמול יותר משידעתי עליה ביום שבאתי אצלה בראשונה וקנתה אצלי את הסכין. כל זמן שהיו שרויים בשלום לא הרבה לשאול. ואם שאל

מה שחממת את פיו בנשיקות. כיון שנשתלק שלומם התחיל מהרהר ומוסיף, עד שאמר לעצמו איני מניח ממנה עד שהיא

מספרת לי. לילה אחד אמר לה, פעמים הרבה שאלתי אותך על בעלך ולא אמרת לי כלום. אמרה לו, על איזה שאלת? אמר לה, וכי שני בעלים היו לך? הלוא לא הזכרת אלא את זה שנהרג. אמרה לו, מה איכפת לך אם שנים ואם שלושה. אמר לה, אם כן אני בעלך רביעי? אמרה לו, בעלי רביעי? אמר לה, הלוא מדברייך יוצא כך. לא כך הילני? אמרה לו, המתן עד שאמנה את כולם. פשטה את ימינה והתחילה מונה באצבעותיה, אחד שנים שלושה ארבעה חמשה. כיון שמנתה כל האצבעות שבימינה פשטה את שמאלה והוסיפה למנות. אמר לה, והיכן הם? אמרה לו, וכי לא אמרתי לך כל המרבה לשאול מעמיק לו שאול.

But that one thing kept gnawing away in the heart of the peddler. They lived together in one house in one room, and her bed was next to his, and everything she had she put in his hands, except for the bread which she did not eat at the same table with him. And she observed this to such a degree that she would not even taste from the dishes which she prepared for him. Since this thing was gnawing away in his heart, he would ask about it again. And she would tell him, "He who delves too deeply digs his own grave. Be happy, my sweet corpse, with everything that is given to you, and don't ask questions that have no answer." The Jew reflected on this. Perhaps she's really right. What difference does it make to me whether she eats and drinks with me or somewhere else? After

all, she is healthy and her face looks fine and I want for nothing. He decided to keep quiet. He went on enjoying her board and all the rest of it. He neither pressed her with questions nor bothered her with excessive talk. Rather, he loved her even more than before, whether because he really loved her, or perhaps because of that enigma which had no solution.

Anyone who has to do with women knows that a love which depends upon the physical bond which alone will come to an end before long. And even if a man loves a woman as Samson loved Delilah, in the end she will mock him, in the end she will oppress him, until he wishes he were dead. That is the way it was with this peddler. After a while she began to mock him, after a while she began to oppress him, after a while he began to wish he were dead. Nevertheless, he did not leave her. And she on her part did not tell him to get out. He stayed with her month after month: they would quarrel and make up, quarrel and make up, and he not knowing why they were quarreling and why they were making up. But he would reason thus to himself: here the two of us are intimate with each other, living side-by-side, never apart from one another, and yet I know no more about her today than I knew yesterday, and yesterday I knew no more than I knew about her the day I came here for the first time when she bought the knife from me. As long as they continued to live together in peace, he didn't ask many questions, and if he asked, she would stop up his mouth with kisses. When the peace between them disappeared, he began to think more and more about it until he said to himself, I won't let her be until she tells me.

One night he said to her, "Many times now I've asked you about your husband and you've never said a thing to me."

"About which one did you ask?"

"You mean you had two husbands?"

"What difference does it make to you if there were two or three?"

"So then I'm your fourth husband?"

"My fourth husband?"

"Well, from what you say, that is what it comes to. Doesn't it, Helen?"

"Wait a minute and I'll count them all," she said to him. She held up her right hand and began counting on her fingers, one, two, three, four, five. When she had counted all the fingers on her right hand, she held up her left hand and went on counting. "And where are they?" he said to her.

"Now, didn't I tell you that he who delves too deeply digs his own grave?"

אמר לה, הלא תגידי לי. טפחה על כרסה ואמרה, מקצתם אולי הם כאן. אמר לה, מה פירוש כאן? ליכנסה את עיניה וחייתה. הביטה בו שעה קלה ואמרה, ואם אומר לך כלום תבין. אם האלהים, חביטו וראו איזו פנים יש לסגר זה.

כבר משעה שהתחילה מונה באצבעותיה נסתלקה דעתו ממנו, וכל מה ששאל שאל שלא מדעת. עכשיו ניטל ממנו אף כח הדיבור. ישב ושק. אמרה לו, חביבי שלי מאמין אתה באלהים נתאנח ואמר, כלום אפשר שלא להאמין באלהים אמרה לו, לא יהודי אתה? נתאנח ואמר, כן יהודי אני. אמרה לו, הרי היהודים אינם מאמינים באלהים, שאילו האמינו בו לא היו רוצחים אותו. אבל אם אתה מאמין באלהים התפלל עליך שלא יהא סופך כסופם. — כסופם של מי? — כסופם של אותם ששאלת עליהם. — של בעליך — של בעלי. — מה היה סופם? ענתה הילני ואמרה לו, אם אין אתה מבין, אין כדאי לדבר עמך. עם שהיא מדברת נסתכלה בגרונה ועיניה הכחולות הבהיקו כלהב של סכין חדשה. הביט בה ונודעו. אף היא הביטה בו ואמרה, מפני מה החוורת פנים משמש בפניו ואמר, פני החוורת אמרה לו, ושערות ראשך עמדו כופים של חזיר.

משמש בראשו ואמר, שערותי עמדו אמרה לו, ונימי זקנך נעשו קליפין קליפין כשל אווז. פוי, כמה מכוערים פניהם של פחדנים. רקקה בפניו והלכה לה. עם שהיא הולכת החזירה פניה כנגדו ואמרה לו, שמור את הפיקה שבגרגרתך. אם האלהים הרי היא מרטטת כאילו רואה היא את הסכין. אל תחוש חביבתי, עדיין איני נושכת בך.

נשתתיר הרוכל יושב. פעם היה ממשמש בפניו ופעם היה ממשמש בוקנו. שערות ראשו כבר נינוחו והיו מונחות להן כבתחילה חלק כאן וחלק כאן ושכיל עובר באמצע והוא צונן כאילו הניחו עליו קרח. מן החדר השני נשמע קול פסיעותיה של הילני. אותה שעה לא אהב אותה ולא שנא אותה. איבריו התחילו דוממים, כאילו אבדו כח שליטתם. כנגדם התחילו מחשבותיו מתגברות והולכות. אמר לעצמו, אעמוד ואטול קופתי ואלך לי. כיון שביקש לילך נתרשלו איבריו יותר. שוב נשמע קול רגליה של הילני. כיון שדממו רגליה נשמע קול נקיטת כלים וריח של תבשיל. התחיל הרוכל חוזר ומתהרהר, עלי להסתלק ולילך מכאן. אם לא עכשיו הרי למחר בבוקר. כמה היה שמח ביום שניתנה לו לינת לילה ברפת הישנה. עכשיו אפילו המטה המוצעת לו צווחת טול רגליך וברח לך. אותה שעה כבר החשיך היום. הסכים בעל כרחו לעשות את הלילה בבית הזה, אבל לא בחדר אשתו במטת בעליה שנהרגה. אלא ברפת הישנה או בחדר אחר עד שיאיר היום וילך לו.

נכנסה הילני ואמרה, דומה אתה כאילו כבר בלעתך. נטלתו בזרועו והביאתו לחדר האוכל והושיבתו אצל השולחן ואמרה לו, אכול. הגביה עיניו ונסתכל בה. חזרה ואמרה, אכול. נטל פרוסה ובלעה כמות שהיא. אמרה הילני, רואה אני שצריכין ללעוס לך את הפת. ניער ידיו מן הפת ועמד לילך. אמרה הילני, המתן ואלך עמך. לבשה אדרת כבשים ויצתה עמו.

בדרך לא דיברו לא דברים טובים ולא דברים רעים, אלא דברים סתם. כבני אדם קנוטים שרוצים להסיח דעתם מעצמם. עם שהם מהלכים פגעו בצורה של אבן. עמדה הילני ועשתה

"Tell me anyway." She patted her belly and said, "Some of them perhaps are here."

"What do you mean, 'here'?" he asked. She narrowed her eyes and smiled. She looked at him for a few moments. "And if I told you," she said, "do you think you would understand? Mother of God! Look, see what a face this corpse has."

But from the moment she had begun to count on her fingers, he no longer had his wits about him. Now he lost the power of speech as well. He sat in silence. She said to him, "Darling, do you believe in God?" He sighed and answered, "And is it possible not to believe in God?"

"You're a Jew, aren't you?" He sighed. "Yes, I'm a Jew."

"Well, the Jews don't believe in God, for if they believed in Him they wouldn't have murdered Him. But if you do believe in God, pray to Him that you won't end up the way they did."

"The way who did?"

"The way those you asked about ended up."

"You mean your husbands?"

"Yes, my husbands."

"And how did they end up?"

"If you don't understand," Helen answered, "it doesn't pay to talk to you." As she said this she looked at his throat and her blue eyes glittered like the blade of a new knife. He took a look at her and shuddered. She also looked at him and said, "Why did you turn so pale?" He touched his face and asked, "Did I turn pale?"

"And the hair on your head," she continued, "is standing up like pig bristles." He felt his hair. "My hair is standing up?"

"And the strands of your beard," she said, "are clotted together in patches like goose feathers. Pfu, how ugly the face of a coward is!" She spat in his face and left him. As she was walking

away, she turned her head back toward him and called out, "Take good care of your Adam's apple. Mother of God! it's trembling as though it saw the knife. Don't worry, my little sweetheart, I haven't bitten you yet."

The peddler was left sitting by himself. One moment he would feel his face with his hand and the next moment his beard. The hair on his head had already settled and was lying in place as before, half on one side and half on the other, with a part going down the middle that was as cold as though ice had been laid on it. From the next room he could hear Helen's footsteps. At that moment he neither loved her nor hated her. His limbs began to grow numb, as though he had lost control over them. His thoughts, on the other hand, became more and more active. I'll get up and take my pack and be on my way, he said to himself. But when he tried to leave, his limbs became even weaker. Again he heard Helen's footsteps. Then her feet were still and he heard the clattering of utensils and the smell of cooking. The peddler began to consider again. I have to get out of here. If not now, then tomorrow morning. How glad he was when he had been permitted to spend the night in the old barn. Now even the bed made up for him shrieked, "Pick up your feet and run!" By that time it had already grown dark. Despite himself, he decided to spend the night in that house. Not, however, in his wife's room, in the bed of her murdered husbands, but in the old barn or in some other room. When day broke, he would be on his way.

Helen came in and said, "You look as if I had already swallowed you." She took him by the arm and brought him into the dining room, sat him down at the table and told him, "Eat." He lifted up his eyes and looked at her. Again she said, "Eat." He broke off a piece of bread and swallowed it whole. "I see you need to have your bread chewed for you," Helen said. He wiped the remnants of bread from his hands and got up to leave. "Wait, and I'll go with you," Helen said. She put on a sheepskin coat and went outside with him.

Walking along, they spoke nothing either good or bad, but they just talked, like people who have quarreled and want to take their minds off themselves. As they were walking, they came upon a stone image. Helen stopped, crossed herself, stood and recited a brief prayer. Afterward she took Joseph by the arm and returned with him to their house.

kept there
of the
food

Area-
feeding
him

Nightmares

סכין של צלב על לבה ועמדה והתפללה תפילה קצרה. אחר כך נטלתו ליוסף בזרועו וחזרה עמו לביתם.

בלילה ננער יוסף משנתו בבהלה וצעק צעקה גדולה. דומה היה עליו שתקעו סכין בלבו, ולא בלבו אלא באותה צורה של אבן, ולא בצורה של אבן, אלא בצורה אחרת עשויה קרח. שעושין הנוצרים בימי אידיהם על הנהר. ואף על פי שלא פגעה בו הסכין אף על פי כן היה חושש בלבו. סלטל עצמו ונתאמת. אחזתו שינה ונתנמנם. שמע קול קשקוש וראה שהכלבה פורקת מעליה את השלשלת שבצווארה. עצם את עיניו ולא השיגח בה. קפצה ובאה. נעצה שיניה בגרונו. התחיל גרונו שותת והיא לוקקת את דמו. צעק צעקה גדולה וסלטל אילך ואילך. נינערה הילני וצווחה. מה אתה מרעיש את הבית ואין אתה גותן לי לישון. צימצם עצמו בתוך כריו וכסתותיו והיה מוטל בלא זיע עד שהאיר היום.

בבוקר אמר לה יוסף להילני, הבטלתי אותך משנתך. אמרה הילני, איני יודעת מה אתה סת. אמר לה, הלוא צעקת עלי שאיני מניח לך לישון. אמרה הילני, אני צעקתיך אמר יוסף, אם כן מתוך שנתך דיברתי. החווירו פניה ושאלה, מה דברים דיברתי?

בלילה העביר את כלי מטתו לאותו חדר שמוטלים שם הכלים הישנים שיצאו מכלל תשמיש. ראתה הילני ולא אמרה כלום. כשהגיעה שעת שינה אמר לה, שנתי אינה טובה עלי ואני מתהפך על משכבי והריני מתיירא שמא אני מבטיל אותך משנתך, על כן העברתי את מטתי לחדר אחר. נענעה לו הילני ראשה דרך הסכמה ואמרה, כל מה שיפשה לך עשה. אמר יוסף, כן עשיתי. אמרה הילני, אם כן הרי טוב.

מכאן ואילך לא דיברו ולא כלום. יוסף שכח שהוא אינו אלא אורח והיה נהג כדרכו. בכל יום ביקש לעזוב את ביתה, להניח את טובותיה. עבר יום, יצא שבוע והוא לא עזב את ביתה. ואף היא לא אמרה לו צא. לילה אחד ישב לסעוד. הביאה לו הילני את התבשיל. עלה

ריח פיה כריח אדם רעב. עיקם את פיו. הרגישה בדבר ואמרה לו, מפני מה אתה מעקם את פיך? אמר הוא, לא עיקמתי את פי. חייכה חיוך משונה ואמרה, שמא ריח פי עלי לפניך. אמר הוא, קחי פרוסה ואכלי. אמרה היא, אל תחוש לי, אני לא ארעב. ושוב נראה על פניה חיוך משונה. קשה מן הראשון.

אחר שאכל ושתה פירש לחדרו והציע לו את מטתו. עלה בדעתו פתאום לקרות קריאת שמע. מאחר שפסל יראתם תלוי על הקיר עמד ויצא לקרות את שמע בחוץ.

הלילה ליל חורף היה. הארץ היתה מלאה שלגים השמים היו קרושים ועכורים. הביט לשמים ולא ראה שביב אור. הביט לארץ ולא מצא את רגליו. ראה את עצמו פתאום כאילו הוא שבוי בשדה יער בין שלג זה שמתכסה בשלג חדש. ואף הוא עצמו מתכסה הולך. עקר את רגליו והתחיל רץ. פגעה בצורה של אבן שעמדה בשלג. אבני שבשמים. צעק יוסף, כמה נתרסקתי. אם איני חוזר מיד הריני אבוד. הביט אילך ואילך עד שהסיר את הרגל. כיוון לבו כנגד אותו הבית והלך לשם.

During the night Joseph awoke from his sleep in terror and screamed with all his might. It seemed to him that a knife had been thrust into his heart, and not into his heart but into that stone image, and not into the stone image, but into another image made of ice, the kind the Christians make on the river during their holidays. And though the knife had not struck him, even so he felt pain in his heart. He turned over and sighed. Sleep fell upon him and he dozed off. He heard a clinking sound and saw that the bitch was pulling off the chain around her neck. He closed his eyes and did not look at her. She leaped up on him and sank her teeth into his throat. His throat began to spurt and she licked up his blood. He screamed with all his might and thrashed about in the bed. Helen awoke and shouted, "What are you doing, raising the house with your noise and not letting me sleep!" He shrank under his covers and pillows and lay motionless until daybreak.

In the morning Joseph said to Helen, "I disturbed your sleep." "I don't know what you are talking about."

"Why, you shouted at me that I wasn't letting you sleep." "I shouted?"

"Then you must have been talking in your sleep." Helen's face paled and she asked, "What are you saying?"

That night he moved his bedding to the room where old things were kept which were no longer in use. Helen saw and said nothing. When it was time to go to sleep, he said to her, "I haven't been sleeping well and I keep turning and tossing in bed, so I'm afraid that I'll disturb your sleep. That's why I've moved my bed into another room." Helen nodded in agreement. "Do whatever you think is best for you."

"That's what I've done."

"Then good."

-6-

From then on they spoke no more of the matter. Joseph forgot that he was only a guest and continued according to his practice. Everyday he thought of leaving her house, of abandoning all her favors. A day passed, a week passed, and he did not leave her house. And she on her part did not tell him to get out.

One night he was sitting at the dinner table and Helen brought in a dish. Her mouth gave off an odor like the smell of a hungry person. He grimaced. She noticed and said to him, "Why are you twisting your mouth?"

"I didn't twist my mouth." She smiled a queer smile. "Maybe you're bothered by the way my mouth smells?"

"Take a piece of bread and eat," he entreated her. "Don't worry about me, I won't go hungry," Helen answered. And again a queer smile played over her face, worse than the first one.

After eating and drinking, he went off to his room and made his bed ready. It occurred to him suddenly to recite the bedtime Shema. Since there was a crucifix hanging on the wall, he got up and went outside to recite the Shema.

That night was a winter night. The earth was covered with snow and the sky was congealed and turbid. He looked up to the sky and saw no spark of light, he looked to the ground and he could not make out his own feet. Suddenly he saw himself as though imprisoned in a forest in the midst of the snow around him that was being covered over by new snow. And he himself was also being covered over. He uprooted his feet and began to run. He bumped into a stone image that stood in the snow. "Father in Heaven," Joseph shouted, "how far away I have gone! If I don't return at once, I am lost," He looked one way and then another until he got his bearings. He directed himself toward the house and went back to it.

back to begin

31

מנוחת השקט היתה שריוה. לא נשמע אלא קול עמעות כקול השלג היורד על תלי השלג. ומתוך אותו הקול עלה קול רגליו כשהן שוקעות בשלג ומתייגעות לצאת. כתפיו כבדו מאוד. כאילו טועו את קופתו הכבדה. אחר שעה קטנה הגיע אצל ביתו.

הבית שרוי היה באפלה. כל אור לא האיר את הדריו. היא ישנה. לחש יוסף ועמד, שיניו דבקו אלו באלו מתוך שנאה. עצם את עיניו ונכנס לחדרו.

בכניסתו נדמה היה לו שהילני בחדר. כבש שנאתו ממנה. נודרו ופשט את בגדיו והתחיל ממשמש בכרים ובכסתות. לחש וקרא. הילני ולא נענה. חזר וקרא ולא נענה. עמד והדליק את הנר. ראה את כלי מטתו שהם מלאים חורים. מה כאן? מה כאן? הרי כשיצא מחדרו היו שלמים ועכשיו הם מלאים חורים. אין ספק שחורים אלו בידי אדם נעשו, אלא מה

101

עשה נעשו נסתכל וראה קורט דם. נסתכל בדם והיה תמיה.

ביני ביני שמע קול אנחה. הביט וראה את הילני כשהיא מושלכת על הקרקע וסכין בידה. זו הסכין שקנתה אצלו ביום שבא לכאן. הוציא את הסכין מידה והרים אותה מן הקרקע והשכיבה על מטתו. פתחה הילני את עיניה והביטה בו. עם שהיא מביטה בו פתחה את פיה עד שהבהיקו שיניה.

שאל יוסף את הילני, מבקשת את לומר משהו. ולא אמרה ולא כלום. הרכין עצמו כנגדה. נזקפה בבת ראש ונעצה את שיניה בגרונו והתחילה נושכת ומוצצת. לסוף דחפה אותו וצווחה, פוי מה קר אתה. דמך לא דם, אלא מי קרח.

טיפל הרוכל באדונית יום ושני ימים ועוד יום. חבש את פצעיה, שבילילה שנכנסה לשחוט אותו פצעה את עצמה. אף הוא התקין לה תבשיל. אבל כל מאכל שנטלה לתוך פיה הקיאה, שכבר שכחה תורת המאכל שבני אדם אוכלים, הואיל היתה למדה לאכול בשר בעליה ששחטתם ואוכלתם ושותת את דמם, כדרך שביקשה לעשות לו.

ביום החמישי הוציאה את נפשה ומתה. הלך יוסף לבקש כומר ולא מצא. עשה לה ארון ותכריכים וחפר בשלג לקברה. מאחר שכל הארץ קרושה היתה לא עלה בידו לחרות לה קבר. נטל את נבלתה וטמנה בארון ועלה על ראש הגג וטמן את הארון בשלג. הריחו העופות בנבלתה. באו וניקרו בארון ושיברוהו וחילקו ביניהם נבלתה של האדונית. ואותו רוכל נטל את קופתו וחזר ממקום למקום וחזר והכריז על סחורתו.

A tranquil stillness prevailed. No sound could be heard except for a muffled sound like snow falling on piles of snow. And from that arose another sound of his feet sinking in the snow and struggling to get out. His shoulders grew very heavy, as though he were carrying his heavy pack. After a while he reached the house.

The house was shrouded in darkness. There was no light in any of the rooms. "She's sleeping," Joseph whispered and stood still, his teeth clenched in hatred. He closed his eyes and entered his room.

When he came in he sensed that Helen was in the room. He put aside his hatred for her. Hurriedly, he took off his clothes and began to grope among the covers and pillows. He called out in a whisper, "Helen," but received no answer. Again he called and received no answer. He got up and lit a candle. He saw his bedding filled with holes. What's this? What's this? When he had left his

room, his bedding had been undamaged, and now it was filled with holes. There could be no doubt that these holes were made by human hands, but for what reason were they made? He looked and saw a blood spot. He stared at the blood in wonder.

Meanwhile, he heard the sound of a sigh. He looked and saw Helen sprawled on the floor with a knife in her hand. It was the hunting knife that she had bought from him the day he came there. He took the knife out of her hand, lifted her from the floor, and stretched her out on his bed. Helen opened her eyes and looked at him. As she looked at him, she opened her mouth wide until her teeth glittered.

Joseph asked Helen, "Do you want to say something?" And she said not a word. He bent down toward her. She pulled herself up all at once, sank her teeth into his throat, and began to bite and suck. Then she pushed him away and shouted, "Pfui, how cold you are! Your blood isn't blood. It's ice water."

The peddler took care of the lady a day, and two days, and another day. He bound her wounds, for on the night that she came in to slaughter him, she wounded herself. He also prepared food for her. But whatever food she tried to eat she would throw up, for she had already forgotten the science of eating ordinary human food, as it was her practice to eat the flesh of her husbands whom she slaughtered and to drink their blood, just as she wanted to do with the peddler.

On the fifth day she gave up the ghost and died. Joseph went to look for a priest but found none. He made her a coffin and a shroud and dug in the snow to bury her. Since all the land was frozen over, he could not manage to dig her a grave. He took her carcass, placed it in the coffin and climbed up to the roof where he buried the coffin in the snow. The birds smelled her carcass. They came and pecked away at the coffin till they broke into it, and then they divided among them the carcass of the lady. And that peddler took up his pack and traveled on from place to place traveling and crying out his wares.

Translated by Robert Alter

off of beg

32